

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор ІФННІМ ЗУНУ
Галина ЛЯХОВИЧ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
В.о. проректора з НІПР
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни « МІТНА СПРАВА »
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 *Управління та адміністрування*
спеціальність – 072 *Фінанси, банківська справа та страхування*
освітньо-професійна програма – «*Фінанси, банківська справа та страхування*»

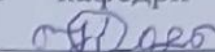
кафедра управління та адміністрування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	3	5	28	28	3	8	83	150	5
Заочна	3	5	8	4	-	-	138	150	5

31.08.2023
[Signature]

Івано-Франківськ – ІФННІМ ЗУНУ

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси» підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.05.2021 р.).

Робочу програму склав доцент кафедри управління та адміністрування ІФННІМ ЗУНУ, к.екоп.н. Роман КРАВЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та адміністрування ІФННІМ ЗУНУ, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри управління та адміністрування
д.е.н., проф. Людмила АЛЕКСЕЄНКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», протокол № __ від __. __. ____ р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
д.е.н., проф.

(підпис)

Ольга КИРИЛЕНКО

**1. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «МИТНА СПРАВА»**
спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Денна (заочна) форма навчання
1.1. Опис дисципліни «Митна справа»

Дисципліна «Митна справа»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни блок обов'язкових дисциплін, професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки: <i>Денна – третій</i> <i>Заочна – третій</i> Семестр: <i>Денна – п'ятий</i> <i>Заочна – п'ятий</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – Митна та податкова справа	Лекції: <i>Денна – 28 год</i> <i>Заочна – 8 год</i> Практичні заняття: <i>Денна – 28 год</i> <i>Заочна – 4 год</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 83 год</i> <i>Заочна – 138 год</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 8 год</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3 год</i>
Тижневих годин – 10,7 год., з них аудиторних – 4.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МИТНА СПРАВА»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання дисципліни «Митна справа» є формування теоретичних знань щодо сутності та особливостей реалізації митної справи, функціонування митних інституцій в державі, здійснення митної політики через митно-тарифні та нетарифні інструменти, використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, набуття практичних навичок використовувати одержані знання для обґрунтування складних професійних рішень і вирішення проблем під час професійної діяльності в умовах невизначеності, ризиків та динамічних змін у митній сфері.

Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти функціонування митної справи в державі, формування і використання митних інституцій, формування і реалізації митної політики, здійснення митного регулювання, організації митного оформлення та декларування товарів і транспортних засобів, здійснення митного контролю за дотриманням митного законодавства, протидія митним правопорушенням та контрабанді.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Митна справа» є:

- вивчити митну термінологію, зрозуміти соціально-економічну сутність митної справи, призначення та роль митних платежів як інструменту державного регулювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності, вивчити особливості діяльності митної служби в державі;
- ознайомитися із засадами формування та реалізації митної політики, зрозуміти дію тарифних і нетарифних інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, форм, важелів, вивчити механізм реалізації митної політики; розуміти принципи, методи та інструменти митного регулювання;
- вивчити механізм та зрозуміти особливості функціонування митної системи держави, навчитися діагностувати її стан, виявляти проблеми функціонування, митні ризики та оцінювати їхній вплив; розвинути навички обґрунтування рішень щодо нейтралізації негативної дії митних ризиків та визначення тенденцій функціонування митної системи в контексті державного реформування;
- ознайомитися із нормативно-правовими та організаційними засадами функціонування митних органів, способами забезпечення прозорості їх діяльності, освоїти права та обов'язки працівників митних органів в Україні;
- набути вміння застосовувати сучасні технології митного оформлення та декларування товарів і транспортних засобів в рамках різних митних режимів;
- розвинути навички застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення для формування та аналізу основних митних документів, які використовуються у митній справі, ознайомитися із основними функціями його учасників, зокрема митних посередників і працівників митної служби;
- вивчити митне законодавство, засвоїти засади та розвинути навички здійснення митного контролю за дотриманням митного законодавства;

— зрозуміти соціально-економічну сутність та вивчити класифікацію митних платежів, навчитися аналізувати та калькулювати митні платежі при перетині митного кордону держави;

— розвинути вміння виявляти й аналізувати причини митних правопорушень, зрозуміти методи протидії девіантній поведінці в митній сфері;

— ознайомитися з функціональним призначенням, особливостями реалізації різних форм митного контролю, навчитися використовувати різні технічні та спеціальні засоби митного контролю в процесі ідентифікації місць приховування предметів контрабанди та порушень митних правил, розуміти особливості кінологічної діяльності митних органів в державі;

— розвинути навички пропонування обґрунтованих рішень щодо формування і використання форм митного контролю, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Митна справа» базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення таких дисциплін як «Міжнародна економіка», «Фінанси», «Податкова система».

2.5. Програмні результати навчання:

- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;

- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. Зміст дисципліни «Митна справа»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі

Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні

Предмет та завдання дисципліни «Митна справа».

Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні. Митні збори в часи Запорізької Січі. Особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Розвиток митної справи за часів радянської доби.

Організація митної справи в незалежній Україні. Правові та організаційні засади організації митної справи в Україні. Органи державного регулювання в управлінні митною справою.

Правове регулювання митної справи в Україні.

Сутність та підходи до трактування митної політики держави.

Функції митної політики.

Форми реалізації та заходи регулювання митної політики.

Генезис митної справи в Україні.

Література: 1,2,3,4,9,10.

Тема 2. Інституційне забезпечення митної справи в Україні

Становлення системи митних органів в Україні. Організаційна структура митних органів України.

Функціонування митних інституцій в рамках органів доходів і зборів та фіскальної служби України. Структура органів доходів і зборів в Україні в митній сфері. Основні завдання органів доходів і зборів. Структура центрального апарату Міністерства доходів і зборів України.

Сучасна парадигма створення Державної митної служби України.

Література: 2,4,6,7,9,10.

Тема 3. Нетарифне регулювання зовнішньо-економічної діяльності

Нетарифні обмеження, їх суть та призначення. Методи нетарифного регулювання ЗЕД. Адміністративні методи нетарифного регулювання.

Кількісні обмеження. Квотування: його суть та види. Автоматичне і неавтоматичне ліцензування. Приховані методи протекціонізму. Субсидування експорту. Експортне кредитування. Демпінг. Технічні бар'єри: стандарти, сертифікація якості, вимоги пакування та маркування, санітарно-гігієнічні вимоги, екологічні вимоги.

Зарубіжна практика використання нетарифних інструментів та міжнародні інституції, що здійснюють регулювання в цій сфері.

Література: 1,2,3,4,9,10.

Тема 4. Країна походження товару та його кодування в контексті здійснення тарифного регулювання.

Значення країни походження товарів в міжнародній торгівлі.

Ознаки повністю виготовлених та критерій достатньої переробки товарів.
Основні аспекти визначення походження товару.

Критерії достатньої переробки товарів.

Перелік виробничих і технологічних операцій, які з дотриманням певних умов визначаються достатніми.

Порядок визначення країни походження товару та застосування тарифних заходів.

Види сертифікатів про походження товару та їх верифікація.

Гармонізована система опису та кодування товарів.

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Література: 2,4,6,7,9,10.

Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.

Тема 5. Митна вартість товарів та методи її визначення

Економічний зміст митної вартості товарів та його еволюція.

Нормативно-правове забезпечення митної вартості товарів. Напрямки використання відомостей про митну вартість товарів.

Методи визначення митної вартості товарів. Документи, що подає УЕО при автоматичному використанні основного методу визначення митної вартості.

Умови застосування методу визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів.

Умови застосування методу визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів.

Порядок визначення митної вартості товарів при різних митних режимах.

Поняття Інкотермсу та особливості використання.

Декларування митної вартості. Умови подання декларації митної вартості.

Контроль правильності визначення митної вартості товарів.

Література: 1,2,3,4,9,10.

Тема 6. Митне оподаткування в Україні

Сутність митного оподаткування, класифікація митних платежів.

Система митних платежів в Україні. Основні ознаки класифікації митних платежів.

Справляння мита в Україні, особливості. Класифікація мита. Основні функції мита. Класифікація платників мита.

База оподаткування мита.

Акцизний податок при ввезенні підакцизних товарів на митну територію України.

Платники акцизного податку.

Податок на додану вартість в контексті експортно-імпортних операцій.

Класифікація платників ПДВ.

Об'єкт оподаткування ПДВ.

Справляння додаткових митних платежів в Україні.

Література: 2,4,6,7,9,10.

Тема 7. Митне оформлення і декларування товарів

Поняття митних режимів, їх роль і місце в митній справі.

Складові елементи процедури поміщення товарів у митний режим.

Імпорт, реімпорт.

Вимоги до товарів, що можуть бути поміщені у митний режим реімпорту згідно Митного кодексу України.

Вимоги до товарів, що можуть бути поміщені у митний режим реекспорту згідно Митного кодексу України.

Транзит та його основні види.

Сутність, значення та мета митного оформлення товарів.

Характеристика митних документів та специфіка їх застосування.

Класифікація зовнішньоекономічних документів необхідних для здійснення митного контролю тамитного оформлення.

Митні формальності при митному оформленні товарів із використанням митної декларації.

Основи декларування товарів і транспортних засобів.

Література: 1,2,3,4,9,10.

Тема 8. Митний контроль

Сутність та економічний зміст митного контролю.

Принципи та форми здійснення митного контролю.

Головні функції митного контролю. Форми та процедури митного контролю.

Концепція митного контролю.

Організаційні аспекти митного контролю.

Основні види контролю. Види попереднього документального контролю.

Зони митного контролю.

Порядок створення зон митного контролю в Україні.

Технологічні схеми митного контролю. Застосування системи управління ризиками у митному контролі.

Цілі застосування СУР і об'єкти аналізу ризику.

Технічні та спеціальні засоби митного контролю.

Кінологічне забезпечення процедур митного контролю.

Література: 2,4,6,7,9,10.

Тема 9. Митні делікти та їх характеристика

Девіантна поведінка та митна злочинність.

Властивості та ознаки правопорушення.

Поняття контрабанди, запобігання її вчиненню та відповідальність. Сучасні ознаки контрабанди.

Порушення митних правил та відповідальність за їх вчинення. Ознаки складу порушення митних правил. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил.

Види порушень митних правил.

Проведення у справах про порушення митних правил. Стадії притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил.

Література: 1,2,3,4,9,10.

**4. Структура залікового кредиту
з дисципліни «Митна справа»,
спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(денна форма навчання)**

Тема	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі</i>						
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	4	4	8		4	Поточне опитування
Тема 2. Інституційне забезпечення митної справи в Україні	4	4	10			
Тема 3. Нетарифне регулювання зовнішнь-економічної діяльності	2	4	6	1		
Тема 4. Країна походження товару та його кодування в контексті здійснення тарифного регулювання.	4	4	10			
<i>Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.</i>						
Тема 5. Митна вартість товарів та методи її визначення	4	4	10	1	4	Поточне опитування
Тема 6. Митне оподаткування в Україні	2	2	6	1		
Тема 7. Митне оформлення і декларування товарів	4	2	12			
Тема 8. Митний контроль	2	2	10			

Тема 9. Митні делікти та їх характеристика	2	2	11			
Всього	28	28	83	3	8	

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі</i>			
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	2	2	20
Тема 2. Інституційне забезпечення митної справи в Україні	2		20
Тема 3. Нетарифне регулювання зовнішньо-економічної діяльності.			10
Тема 4. Країна походження товару та його кодування в контексті здійснення тарифного регулювання.			10
<i>Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.</i>			
Тема 5. Митна вартість товарів та методи її визначення	2	2	18
Тема 6. Митне оподаткування в Україні	2		20
Тема 7. Митне оформлення і декларування товарів			20
Тема 8. Митний контроль			10
Тема 9. Митні делікти та їх характеристика			10
Всього	8	4	138

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Митна справа»

Денна форма

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі

Практичне заняття №1

Тема 1 : Організація митної справи та митної політики в Україні – 4 год. Мета:

ознайомлення із предметом та завданням дисципліни «Митна справа»; дослідити історичні аспекти розвитку митної справи; охарактеризувати суть, організаційноправову основу та форми митної політики, формування здатності до діагностики стану митної системи України.

Питання для обговорення:

1. Предмет та завдання дисципліни «Митна справа».
2. Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні.
3. Організація митної справи в Україні.
4. Митна політика: суть та призначення.
5. Підходи до поняття митної політики.
6. Організаційно-правова основа реалізації митної політики.
7. Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики.
8. Форми митної політики.

Практичне заняття №2

Тема 2: Інституційне забезпечення митної справи в Україні – 4 год.

Мета: ознайомитись з особливостями інституційного забезпечення України, вивчити види організаційної структури митних органів за певний період, ознайомитись з сучасною парадигмою створення Державної митної служби України.

Питання для обговорення:

1. Визначте основні причини, які зумовлювали постійну реорганізацію митних органів в Україні
2. Назвіть основні завдання нової ДМСУ.
3. Охарактеризуйте систему органів доходів і зборів в Україні в митній сфері.
4. Назвіть територіальні органи ДФСУ.
5. Розкрийте базовий функціонал нової ДМСУ.
6. Окресліть основні етапи створення митних інституцій в Україні.
7. Охарактеризуйте порядок призначення Голови ДМСУ.
8. Які основні завдання покладались на Департамент митної справи Міндоходів?
9. Визначте основні завдання та функції Міністерства доходів і зборів України в регулюванні митної справи та формуванні й реалізації митної політики.
10. Назвіть основні завдання ДМСУ щодо протидії митним правопорушенням.

Практичне заняття №3

Тема 3: Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності – 4 год.

Мета: закріплення знань про нетарифні обмеження ЗЕД, розкрити суть основних методів нетарифного регулювання, застосування набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань щодо використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД.

Питання для обговорення:

1. Нетарифні обмеження, їх суть і призначення.
2. Кількісні обмеження експорту та імпорту (ліцензування та квотування).
3. Заборони експорту та імпорту як інструменти силового торговельно-політичного впливу (торговельне ембарго, економічна блокада, економічний бойкот).
4. Експортні субсидії: умови використання та захисту національних виробників.
5. Міжнародні інституції в сфері регулювання нетарифних обмежень.

Практичне заняття № 4

Тема 4 : Країна походження товару та його кодування в контексті здійснення тарифного регулювання -4 год.

Мета: закріплення знань про країни походження товару та його кодування в контексті проведення тарифного регулювання, ознайомлення з ознаками повністю виготовлених та критеріями достатньої переробки товарів.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення поняття «країна походження товару»?
2. З якою метою здійснюється визначення країни походження товару?
3. Які товари відносять до товарів, що повністю вироблені в даній країні?
4. Яким чином визначається критерій достатньої переробки товару?
5. Які операції не відповідають критерію достатньої переробки?
6. Які ставки ввізного мита застосовуються до товарів згідно Митного тарифу України?
7. У яких випадках сертифікат про країну походження товару подається до митних органів в обов'язковому порядку?
8. Охарактеризуйте елементи Гармонізованої системи опису та кодування товарів.
9. Які дії передбачає процес ведення УКТЗЕД?
10. Охарактеризуйте структуру коду УКТЗЕД.

Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.

Практичне заняття №5

Тема 5. Митна вартість товарів та методи її визначення – 4 год.

Мета: вивчити суть митної вартості товарів, ознайомитись з основними етапами еволюції митної вартості товарів, ознайомитись з нормативно-правовим забезпеченням митної вартості товарів, вивчити основні напрямки використання відомостей про митну вартість товарів, вивчити основні методи визначення митної вартості товарів та ознайомитись з основними умовами застосування методу визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів.

Питання для обговорення:

1. Як трактується митна вартість товарів згідно з чинного законодавства?
2. Охарактеризуйте правове регулювання митної вартості товарів.
3. Який порядок застосування методів визначення митної вартості товарів?
4. Назвіть вимоги щодо ідентичності товарів.
5. У чому полягає суть використання резервного методу визначення митної вартості товарів?
6. Охарактеризуйте порядок заповнення форми декларації митної вартості.

Практичне заняття №6

Тема 6 : Митне оподаткування в Україні – 2 год.

Мета: вивчення сутності митного оподаткування та класифікації митних платежів; оволодіти навиками нарахування та сплати мита, акцизного податку, ПДВ та інших митних платежів при переміщенні товарів через митну територію України, формування здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях щодо калькулювання митних платежів.

Питання для обговорення:

1. Сутність та класифікація митних платежів. Порядок нарахування і сплати мита.
2. Оподаткування акцизним податком товарів, що переміщуються через митний кордон України.
3. Порядок нарахування і сплати ПДВ при переміщенні товарів через митну територію України.
4. Плати, які справляються митними органами.
5. Митні преференції та їх застосування в Україні.
6. Фіскальна роль митних платежів при формуванні доходів Державного бюджету України.

Практичне заняття №7

Тема 7 : Митні оформлення і декларування товарів – 2 год.

Мета: ознайомитись з основними поняттями митних режимів, їх роллю та місцем в митній справі, визначити основні складові елементи процедури поміщення товарів у митний режим, ознайомитись з основними вимогами до товарів, що можуть бути поміщені у митний режим реімпорту згідно з чинним законодавством та ознайомитись із суттю, значенням та метою митного оформлення товарів.

Питання для обговорення:

1. Суть понять “митне оформлення” та “ митні формальності”.
2. Мета митного оформлення товарів.
3. Типи митних декларацій, що використовуються при митному оформленню товарів.
4. Назвіть документи, що використовуються для визначення країни походження товарів.
5. Суть декларування товарів, особливості.
6. Митні режими, які використовуються в Україні.

Практичне заняття №8

Тема 8 : Митний контроль – 2 год.

Мета: розкрити сутність поняття митного контролю; охарактеризувати форми митного контролю; визначити організаційні основи попереднього документального контролю, навчити застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань здійснення форм митного контролю.

Питання для обговорення:

1. Митний контроль, суть та завдання.
2. Форми митного контролю та їх характеристика.
3. Об’єкти митного контролю та їх характеристика.
4. Попередній документальний контроль.
5. Особливості визначення ефективності митного контролю в Україні та світі.

Практичне заняття № 9

Тема 9 : Митні делікти та їх характеристика –2 год.

Мета: дослідити особливості девіантної поведінки та митної злочинності, вивчити властивості та ознаки правопорушення, ознайомитись з поняттями контрабанда, запобігання її вчиненню та відповідальність, вивчити основні ознаки контрабанди, ознайомитись з особливостями порушень митних правил і відповідальність за їх вчинення.

1. Суть поняття “контрабанда”.
2. Основні наслідки контрабанди.
3. Основні визначення порушень митних правил.
4. Основні види стягнень,що застосовуються за вчинення порушень митних правил.
5. Назвіть основні приводи для порушення справи про порушення митних правил.

Заочна форма

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі

Практичне заняття №1

Тема 1 : Організація митної справи та митної політики в Україні - 2 год. Мета: ознайомлення із предметом та завданням дисципліни «Митна справа»; дослідити історичні аспекти розвитку митної справи; охарактеризувати суть, організаційноправову основу та форми митної політики, формування здатності до діагностики стану митної системи України.

Питання для обговорення:

1. Предмет та завдання дисципліни «Митна справа».
2. Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні.
3. Організація митної справи в Україні.
4. Митна політика: суть та призначення.
5. Підходи до поняття митної політики.
6. Організаційно-правова основа реалізації митної політики.
7. Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики.
8. Форми митної політики.

Практичне заняття №5

Тема 5. Митна вартість товарів та методи її визначення - 2 год.

Мета: вивчити суть митної вартості товарів, ознайомитись з основними етапами еволюції митної вартості товарів, ознайомитися з нормативно-правовим забезпеченням митної вартості товарів, вивчити основні напрямки використання відомостей про митну вартість товарів, вивчити основні методи визначення митної вартості товарів та ознайомитися з основними умовами застосування методу визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів.

Питання для обговорення:

1. Як трактується митна вартість товарів згідно з чинного законодавства?
2. Охарактеризуйте правове регулювання митної вартості товарів.
3. Який порядок застосування методів визначення митної вартості товарів?
4. Назвіть вимоги щодо ідентичності товарів.
5. У чому полягає суть використання резервного методу визначення митної вартості товарів?
6. Охарактеризуйте порядок заповнення форми декларації митної вартості.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ- 3 год. спеціальність – 072 « Фінанси, банківська справа та страхування» (денна форма навчання)

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання(КПЗ)з дисципліни «Митна справа», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з митної справи, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань щодо калькулювання митних платежів та декларування на практиці та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Варіанти КПЗ з дисципліни « Митна справа»

1. Митна справа в контексті інтеграції України в глобальну економіку.
2. Завдання митних органів в умовах нових інституційних змін.
3. Управління ризиками у митній сфері.
4. Завдання, що покладаються на державні інституції в сфері митного контролю.
5. Місце і роль митної справи в системі національної безпеки держави.
6. Зміст та сучасні реалії державної зовнішньоекономічної політики.
7. Сутність, переваги та недоліки політики протекціонізму. Форми протекціонізму.
8. Сутність, переваги та недоліки політики вільної торгівлі.
9. Підстави для введення митних тарифів.
10. Класифікація нетарифних методів державного регулювання міжнародної торгівлі.
11. Зміст і види прихованих методів торгової політики.
12. Антидемпінгове мито: економічний зміст, завдання та особливості застосування в Україні.
13. Компенсаційне мито: економічний зміст, завдання та особливості застосування в Україні.
14. Спеціальне мито: економічний зміст, завдання та особливості застосування в Україні.
15. Державна митна служба та її місце в системі виконавчих органів влади.
16. Аналіз справляння митних платежів в Україні.
17. Зарубіжний досвід функціонування митних інституцій.
18. Сутність та класифікація митних платежів в Україні.
19. Порядок нарахування, сплати мита в Україні та його фіскальна ефективність.
20. Порядок нарахування і сплати ПДВ при переміщенні товарів (інших предметів) через митний кордон України та його фіскальна ефективність.
21. Загальна характеристика видів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
22. Квотування та ліцензування в системі методів нетарифного регулювання.
23. Антидемпінгові заходи та субсидування експорту.
24. Становлення управлінсько-організаційної структури митних органів в Україні.
25. Сучасна система державних органів в митній сфері.
26. Роль та значення країни походження товарів при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.
27. Ознаки повністю виготовлених та критерій достатньої переробки товарів.

28. Економічний зміст митної вартості товарів та його еволюція.
29. Нормативно-правове забезпечення митної вартості товарів.
30. Контроль правильності визначення митної вартості товарів.
31. Митна політика Європейського Союзу.
32. Основи митної справи в Грузії.
33. Митна справа США.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Митна справа» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні положень митного законодавства та навчальної і наукової фахової літератури.

№ теми	Тематика	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
Тема 1.	Дослідити особливості справляння митних зборів в Запорізькій Січі. Схематично відобразити особливості розвитку митної справи у 18-20 ст.	8	20
Тема 2.	Прагматизм взаємодії митних органів України і іншими державними органами. Види діяльності, контроль за провадженням яких покладено на митні органи.	10	20
Тема 3.	Демпінг як порушення правил міжнародної торгівлі. Антидемпінгова політика у захисті національного виробника. Антидемпінговий кодекс ГАТТ/СОТ.	6	10
Тема 4.	Товарна номенклатура, її еволюція. Гармонізована система опису і кодування товару. Ефективність класифікаційної роботи митних органів в Україні.	10	10
Тема 5.	Проблемні аспекти визначення митної вартості товарів в Україні. Ефективність діяльності митних органів в Україні щодо визначення митної вартості товарів.	10	18
Тема 6.	Вплив митного тарифу на зовнішню торгівлю та економіку України. Фіскальна роль митних платежів у формуванні бюджетних доходів України.	6	20
Тема 7.	Міжнародна діяльність по врегулюванні митних формальностей. Проблемні аспекти митного оформлення товарів в Україні.	12	20
Тема 8.	Митний контроль переміщення через митний кордон транспортних засобів, що ввозяться громадянами в Україну для постійного користування. Митний контроль переміщення через митний контроль товарів у	10	10

	міжнародних експрес відправленнях.		
Тема 9.	Особливості впровадження справ про порушення митних правил в Україні. Ефективність діяльності митних органів щодо протидії контрабанді зброї.	11	10
Всього:		83	138

8. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Митна справа» – формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем організації митних правовідносин, розрахунок митних платежів, їх декларування через застосування прикладних програм, розуміння особливостей здійснення митного регулювання, організації митного контролю, використання сучасних інформаційних продуктів. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Митна справа»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв’язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина. Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.
2. Організаційна частина. Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками митних документів, алгоритмами проведення, інструкціями.
3. Практична частина. Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.
4. Підведення підсумків. Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Тематика тренінгу.

1. Порядок та особливості нарахування митних платежів
2. Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон
3. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них

4. Відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів
5. Особливості обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування
6. Особливості митного оподаткування товарів, які переміщуються через митний кордон громадянами
7. Організаційно-правові основи електронного документообігу та використання електронних документів
8. Автоматизована система митного оформлення «Інспектор–2006»
9. Автоматизована система аналізу та управління ризиками
10. Програмні продукти, що використовуються митними брокерами в Україні.

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, реферування, виконання КПЗ, есе, підготовка і презентація результатів досліджень.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни "Митна справа" використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання КПЗ;
- ректорська контрольна робота;
- залік;
- підсумковий письмовий екзамен;
- інше.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Митна справа» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час заняття (теми 1– 4) –20 балів за тему – макс. 80 балів. Модульна робота – макс. 20 балів.	Опитування під час заняття (теми 5–9) –10 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна робота – макс. 50 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Задача 1 – 40 балів, макс. 40 балів. Теоретичні питання 3 по 20 балів, макс. 60 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1–9
2.	Проекційний екран	1–9
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1–9
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1–9
5.	Персональні комп'ютери	1–9
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom, google meet) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1–9
7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1–9
8.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1–9
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint і т. і.)	1–9
10.	Google Forms, Google Sheets	1–9
11.	Пакети прикладних програм QD PRO, MD OFFICE	6

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Валігура В.А., Герчаківський С.Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. *Світ фінансів*. 2022. №3.
2. Войцещук А. Д. Митний простір України : глобальні виклики та ризики : монографія / А. Д. Войцещук. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 438 с.
3. Герчаківський С.Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. *Збірник наукових праць «Економічний аналіз»*. 2022. №3.
4. Герчаківський С. Митна справа : навч. посібник. Тернопіль. 2020. 316 с.
5. Герчаківський С.Д., Герчаківська О.Я. Фіскально-правовий моніторинг судового розгляду справ про митні правопорушення. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 3. С.34-44.
6. Гребельник О. П. Митна справа : підручник / О. П. Гребельник. 5-те вид., оновл. та доповн. К. : ЦУЛ, 2019. 472 с.
7. Гуцаленко Л. В. Митний пост-аудит : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко, У. О. Марчук, В. Ю. Фабіянська. К. : ЦУЛ, 2018. 387 с.
8. Гуцул І. А. Митна політика зарубіжних країн : навч. посіб. / І. А. Гуцул. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 198 с.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-Х (з наступними змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
10. Легостаєва О. О. Податкова система : навч. посіб. / О. О. Легостаєва, Н. О. Гнип. 2-ге вид. Львів : Новий Світ, 2019. 228 с.
11. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур: Міжнародний документ від 18.05.1973, редакція на 26 червня 1999 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643
12. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21.11.1982 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267
13. Митний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 1 верес. 2021 р. К. : ЦУЛ, 2021. 289 с.
14. Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С.Д. Герчаківський, В.Й. Титор. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 54 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46337>
15. Навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С.Д. Герчаківський. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 39 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46338>
16. Наказ ДФС України від 09.06.15 № 401 «Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності». URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63754.html>
17. Наказ ДФС України від 16.12.2013 №804 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14>

18. Наказ ДФС України від 15.06.2012 №731 «Про затвердження Порядку відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядку обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та Розмірів відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12>

19. Наказ ДФС від 22.05.2012 № 581 «Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0916-12>

20. Наказ ДФС від 24.05.2012 № 599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12> 21. Податкове та митне право України : метод. вказівки / уклад. О. І. Олійничук. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 38 с.

22. Практикум з навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С.Д. Герчаківський. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 39 с. URL:<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46339> 23. Сидорович О.Ю., Герчаківський С.Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. *Світ фінансів*. 2021. № 1. С. 210-226.

24. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні : монографія / А. І. Крисоватий, Є. П. Бондаренко, В. А. Валігура [та ін.] ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2020. 414 с.

25. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / С. Д. Герчаківський, В. В. Сідляр. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. 280 с.

26. Customs blueprints: path ways to better Customs. URL:https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathwaysbetter-customsen

27. Defence Export Controls. (n.d.). URL: <http://www.defence.gov.au/ExportControls/>

28. Diamond P., Mirrlees J. Optimal taxation and public production II: tax rules. Public Finance. Worth Series in Outstanding Contributions. Ed. By A. Auerbach. New York : Worth Publisher, 1999. P. 81–126.

29. Digitalization to improve tax compliance: evidence from VAT e-Invoicing in Peru / M. Bellon, J. Dabla-Norris, S. Khalid. IMF Working Paper. WP/19/31. 36 p.

30. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commision. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.

31. EU: New customs pre-arrival security and safety regime in March 2021
<https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tnf-eu-new-customs-pre-arrival-security-and-safety-regime-in-march-2021.html>

32. Export Control. (n.d.). URL: https://www.bafa.de/EN/Foreign_Trade/Export_Control/export_control_node.html .

33. Export Regulations in South Korea. (2018). URL: http://securustrade.com/wp-content/uploads/2018/10/SECURUS_South-Korea-ExportRegulations_2018Q4.pdf (датазвернення: 28.09.2020).

34. Import and export permits. (n.d.). URL: <https://www.arpansa.gov.au/regulation-and-licensing/licensing/import-export-permits>

35. Japan supports WCO projects on sustainability and border security 19 February 2020 URL: <http://www.wcoomd.org/en/media/newsroom/2020/february/japan-supports-wco-projects-onsustainability-and-border-security.aspx>

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Державний сайт ДМС України. URL: <https://customs.gov.ua/en/>